

Родопите са развълнувано море от застинали ридове и върхове и всеки от тях има своя прелест, обаяние, специфика. Една малка гънка от тази безбрежна шир е Девинската планина, която е част Велийшко – Виденишкия дял

на Родопите. Тя е вместена между дълбоките долини на реките Девинска (Дамлъ дере) и Буйновска, които я ограждат от към север и югоизток на юг и запад достига до долината на Боринска река, Хайдушки дол и коритото на Катранджидере. Целият рид има разкъсано било, което на места се спуска късо към речните долини и образува част от главната родопска денудационна повърхнина, която се характеризира с плоски билни заравнености, широки гърбища и заоблени масиви, чиято височина се колебае от 1300 до 1600м. Отвестните скални откъси са основната част от пейзажа в района на ограждащите я реки, които я правят труднодостъпна. От главното вододелно било между Девинска река и Хайдушки дол, което започва от Огледната (1636м.) и завършва при местността Настанския мост, се отделят на североизток кошуборунският рид, на север Станилово бърдо, на североизток се очертават гърбищата на Лютия камък и на други по-малки ридчета. От Бански извор (част от вододелното било с вр.Бански извор) в югозападна посока се спуска ридът Панаирен поход, който при седловината се разклонява на изток, юг и запад. Едни от тези била късо се спускат към долината на Въча, а други – към Изворска река. Те носят имената Сабуджалан, Хисар тепе и Гъстата гора.

На изток от вр.Виската чука се простира вододелът между Изворска и Боринска река, който завършва при с.Тешел. Той огражда от към север Боринската хълмиста котловина. От него се отделят Яребичният рид, който на юг от Орлец се нарича Орлецки рид. От вр. Орлец на североизток се отделя ридът Пандъклий. Най-характерните върхове в Девинска планина са Бански извор(1686м.), Кафова градина(1517м.), Яребичен връх(1507м.), Керез(1284м.), Равна тикла(1125м.), Кошуборун, Орлец, Лютия камък, Погорец, Пау, Гребенец и много други, от които се разкриват чудесни изгледи. В самото сърце на планината се намира тектонската падина Кастраклий, изпъстрена с чудесни ливади и зелен венец от борови гори, заели ограждащите я склонове на Панаирен проход, Отточен хребет, Бански извор. Със заповед № 508/ 28. 03. 1968г. на Министерството на горите и горската промишленост „Кастракли” е обявен за резерват, с цел да се запазят девственият характер на вековната гора от черен бор и красивият природен пейзаж. Туристическата хижа „Орфей” може да послужи за база при посещение на близките върхове в рида.

Поддържан резерват в Девински регион е и „Шабаница” (старата гора). Обявен е за резерват със заповед № 2245/ 30.12. 1956г. на Главно управление по горите, с цел да се опази вековната буково-смърчова гора. Той възлиза на площ 22,6 хектара и включва

горски територии с надморска височина 1700 до 1800м. в Триградското землище на Община Девин. На тази територия са още две защитени местности „Триградско ждрело” и „Чаирите”, обявени като такива съответно през 1963г. и 1973г.

Една от най-новите защитени територии в Родопите е „Поречието на река Девинска” – със заповед № РД-618 / 08.07.2002г. Каньонът на Девинска река представлява една от най-добре запазените екосистеми в българските планини с дълбочина над 900м. Тук са установени находища на редица защитени ендемични и реликтни видове родопски силивряк, снежното кокиче, вълнестата камбана, родопския скален копър и др. Тук има голямо разнообразие на диви животни – най-голямата популация на диви кози в България. Местността е и част от най-добрите естествени местообитания на вид рата, благаородния елен, мечката. В района може да се наблюдава лещарка и скалния орел, а по реките балканската пъстърва и речен рак.